

**READYMIX-LESENCE KFT.**

Dátum 2022.05.01.

# **BERUHÁZÁSI SZABÁLYZAT**

**2022**

## Tartalom

|                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------|----|
| I. A BERUHÁZÁSI SZABÁLYZAT CÉLJA .....                                  | 3  |
| II. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK .....                                           | 3  |
| 1. Beruházással kapcsolatos fogalmak értelmezése .....                  | 3  |
| Immateriális javak .....                                                | 3  |
| <i>Tárgyi eszköz</i> .....                                              | 3  |
| <i>Beruházásnak minősül</i> .....                                       | 3  |
| <i>Felújítás</i> .....                                                  | 4  |
| <i>Bővítés</i> .....                                                    | 4  |
| <i>Az immateriális javak és tárgyi eszközök beszerzési értéke</i> ..... | 4  |
| <i>Ráaktiválás (hozzáírás)</i> .....                                    | 5  |
| <i>Karbantartás (nem tekintendő beruházásnak)</i> .....                 | 5  |
| III. A BERUHÁZÁS FOLYAMATA .....                                        | 6  |
| A. Beruházási tervek készítése .....                                    | 6  |
| 1. Beruházási terv elkészítéséhez tett javaslatok .....                 | 6  |
| 2. A Beruházási terv készítése .....                                    | 6  |
| B. A beruházások lebonyolítása .....                                    | 7  |
| 1. Egyszerűsített eljárás alapján végzett beruházások .....             | 7  |
| 2. Általános eljárás alapján végzett beruházási tevékenység .....       | 7  |
| IV. A BERUHÁZÁSOK MEGVALÓSÍTÁSA .....                                   | 8  |
| a.) Egyszerűsített eljárás alapján végzett beruházások esetében: .....  | 8  |
| b.) Általános eljárás alapján végzett beruházási tevékenység: .....     | 8  |
| 1. A szerződések .....                                                  | 8  |
| 2. Műszaki ellenőrzés .....                                             | 9  |
| 3. Beruházási terv módosítása .....                                     | 9  |
| V. BERUHÁZÁSOK ÁTADÁS-ÁTVÉTELE, ÜZEMBE HELYEZÉSE, AKTIVÁLÁSA .....      | 9  |
| VI. A BERUHÁZÁSOK UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSE .....                             | 12 |
| VII. A LÉTESÍTÉSSEL KAPCSOLATOS MUNKAVÉDELMI ELŐÍRÁSOK .....            | 13 |
| VIII. A LÉTESÍTÉSSEL KAPCSOLATOS TŰZVÉDELMI ELŐÍRÁSOK .....             | 14 |
| IX. A BEFEJEZETLEN BERUHÁZÁSOK .....                                    | 14 |

## I. A BERUHÁZÁSI SZABÁLYZAT CÉLJA

A Társaság beruházási folyamatainak szabályozása. A szabályzat szabályozni kívánja a beruházásokhoz és az egyes feladatokhoz kapcsolódó tárgyi eszköz és szolgáltatás beszerzések indítását, a megvalósítás folyamatát és a szükséges dokumentációk elkészítését.

## II. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

### 1. Beruházással kapcsolatos fogalmak értelmezése

#### **Immateriális javak**

Az immateriális javak között a mérlegben a nem anyagi eszközöket (a vagyoni értékű jogokat az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok kivételével, a szellemi terméket, az üzleti vagy cégértéket), továbbá az immateriális javakra adott előlegeket, valamint az immateriális javak értékhelyesbítését kell kimutatni.

Az immateriális javak között vagyoni értékű jogként azokat a megszerzett jogokat kell kimutatni, amelyek nem kapcsolódnak ingatlanhoz. Ilyenek különösen: a bérleti jog, a használati jog, a vagyonkezelői jog, a szellemi termékek felhasználási joga, a licencek, továbbá a koncessziós jog, a játékjog, valamint az ingatlanhoz nem kapcsolódó egyéb jogok.

(7) Szellemi termékek közé sorolandók:

- a) az iparjogvédelemben részesülő alkotások (különösen: szabadalom, használati minta, formatervezési minta, védjegy, földrajzi árujelző, kereskedelmi név),
- b) a szerzői jogvédelemben részesülő szerzői művek és szomszédos jogok (különösen: szoftvertermékek, műszaki tervek),
- c) a jogvédelemben nem részesülő, de titkosságuk révén monopolizált szellemi javak (különösen: know-how),

függetlenül attól, hogy használatba vették-e azokat vagy sem.

#### ***Tárgyi eszköz***

Tárgyi eszközök azok a vállalkozási tevékenységet közvetlenül, vagy közvetetten szolgáló, rendeltetésszerűen használatba vett (aktivált), tárgyasult (dologi) eszközök, amelyek a vállalkozási tevékenységet rendszeres használat mellett tartósan, 1 éven túl szolgálják.

A tárgyi eszközök között azokat az anyagi eszközöket (földterület, telek, telkesítés, épület, egyéb építmény, műszaki berendezés, gép, jármű, üzemi és üzleti felszerelés, egyéb berendezés, egyen- és formaruha, ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok) kell kimutatni, amelyek tartósan közvetlenül, vagy közvetett módon szolgálják a vállalkozási tevékenységet, függetlenül attól, hogy üzembe helyezésre kerültek-e vagy sem.

Tárgyi eszközök beszerzésénél a Beszerzési szabályzat előírásai szerint kell eljárni.

#### ***Beruházásnak minősül***

- Kis értékű immateriális javak, tárgyi eszközök beszerzése;
- Immateriális javak, Tárgyi eszköz beszerzése;

- Immateriális javak, Tárgyi eszköz létesítése;
- Tárgyi eszköz saját vállalkozásban történő előállítása;
- Meglevő immateriális javak, tárgyi eszközök értéknövelő felújítása, bővítése;
- Meglevő immateriális javak, tárgyi eszközök rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, élettartamának, teljesítőképességnek közvetlen növelését eredményező tevékenység.

Beruházás értéke: Az immateriális javak és tárgyi eszközök létesítése, beszerzése, előállítása, üzembe helyezése, rendeltetésszerű használatbavétele érdekében felmerülő összes költség.

### ***Felújítás***

A felújítás az elhasználódott immateriális javak, tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll és így a felújítás pótlólagos ráfordításból a jövőben gazdasági előnyök származnak.

Az immateriális javakat, tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett az *immateriális javak*, tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott, amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti.

Az elhasználódott immateriális javak, tárgyi eszköz eredeti állaga helyreállítását szolgáló munka, ami az eszköz élettartamának növekedésével jár. A felújítási költség az eszköz bruttó értéket növelő költségként jelenik meg.

### ***Bővítés***

Bővítésről akkor beszélünk, ha a meglévő immateriális javak, tárgyi eszköz alapterületét, kapacitását, teljesítőképességét növeljük. Ilyen lehet pl. a számítógépnél a memóriabővítés, vagy ingatlannál a toldalékpítés, emeletráépítés, tetőtér-beépítés. Lényeges, hogy az eredeti immateriális javak, tárgyi eszköz változatlanul használható legyen, az eszközhöz új részek kapcsolódjanak és továbbra is egységes egészként működjenek. A bővítés bekerülési értéke növeli az eszköz bruttó értékét.

### ***Az immateriális javak és tárgyi eszközök beszerzési értéke***

Az immateriális javak és tárgyi eszközök beszerzése esetében a beruházás értékeként számba veendő:

- engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételár,
- szállítási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítói költség,
- ezen tevékenységeknek saját vállalkozásban történt végzése esetén a számviteli törvény szerinti közvetlen önköltség aktivált értékét;
- bizományosi díj,
- támogatás,
- adó, vámköltség,
- üzembe helyezésig felmerült kamat,
- üzembe helyezésig felmerült biztosítási díj,

- vagyonszerzési illeték, statisztikai illeték,
- előzetesen felszámított le nem vonható áfa,
- beszerzéshez igénybevett hitel - kölcsön felvétele előtt fizetett bankgarancia-díj, rendelkezésre tartási jutalék, közjegyzői hitelesítés díja,
- próbaüzem üzemeltetési díja, költsége, csökkentve a próbaüzem alatt előállított és értékesített termék értékével,
- a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó biztosítási díj
- a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó devizakötelezettségnek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyam különbözete,
- a beruházás tervezése, a beruházás lebonyolítása, az új technológia elsajátítás (a betanítás) díjai, közvetlen költségei.
- A felújítással nem jön létre új eszköz, csak a meglévő értéke változik meg, a felújítások beszerzési, előállítási költségeit is a beruházások beszerzési, előállítási költségeihez hasonlóan számoljuk el, de a felújítás értékével a meglévő tárgyi eszköz értékét növeljük, a beruházás értéke pedig az immateriális jószág, tárgyi eszköz első aktiválásra kerülő értékét határozza meg. A befejezett felújítás értékével az immateriális jószág, tárgyi eszköz bruttó értékét kell növelni.

### ***Ráaktiválás (hozzáírás)***

Az immateriális javak és tárgyi eszköz bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, átalakításához, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növeléséhez kapcsolódó összegek (bekerülési érték) a meglévő immateriális jószág és tárgyi eszköz bruttó értékét növelik (beruházás).

Az említett feladatok elvégzése után a használatbavételt követően az immateriális javak és tárgyi eszköz nem egyezik meg a ráaktiválás (hozzáírás) előtti eszközzel. A Számviteli törvény szerint újra meg kell állapítani az értékcsökkenést, hasznos élettartamot, valamint a várható maradvány értéket.

### ***Karbantartás (nem tekintendő beruházásnak)***

A javítás, hibaelhárítás, amely az immateriális javak, tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemelését szolgáló tevékenység. Nem növeli az immateriális jószág, tárgyi eszköz értékét, ez az elhasználódott immateriális jószág, tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) állagmegóvását szolgáló karbantartási és TMK munka. Ezen költségek eredményt terhelő tételeknek tekintendők.

### **Immateriális javak és tárgyi eszközök maradványértékének és hasznos élettartamának meghatározása**

A Társaság az értékcsökkenést az eszköz bruttó értéke alapján számított lineáris leírás módszerével, a műszaki jellegű becslésen alapuló várható használati idő és maradványérték figyelembevételével, egyedileg állapítja meg. A várható élettartam során figyelembe kell venni:

- az eszköz anyagminőségét,
- az üzemelés várható körülményeit, a technológiai terhelést,

- az eszközök várható igénybevételét.

A Társaság nem tekinti jelentősnek, ezért 0 forintban határozza meg azon immateriális javak, tárgyi eszközök maradványértékét, amelyek értéke a tervezett elhasználódási idő végén a beszerzési érték 10%-a vagy 1 millió Ft alatti értékre prognosztizálható.

### III. A BERUHÁZÁS FOLYAMATA

#### **A. Beruházási tervek készítése**

A beruházási terv készítése a Társaság éves gazdálkodási terveivel párhuzamosan készül. A beruházási terv összeállítását az ügyvezető végzi, figyelembe véve a felelős vezetők által felvetett igényeket.

##### ***1. Beruházási terv elkészítéséhez tett javaslatok***

A **Beruházási terv** az üzleti tervvel együtt, az éves tervezési folyamat részeként készül el, mely összeállításához a felelős vezetők az alábbiak szerint tesznek javaslatot:

- a beruházási tételek szükségességének indoklásával,
- a várható vagy tervezett költségek nagyságának, forrásának és a negyedévek közötti megoszlásának megjelölésével,
- a beruházás kivitelezőjének (saját rezsiz vagy idegen) megjelölésével,
- szükség esetén gazdaságossági számításokkal, illetve döntés-előkészítő tanulmány elkészítésével.

A Beruházási terv figyelembe veszi az előző évről áthúzódó és az év közben újonnan belépő beruházási igényeket is.

A beruházási igények összeállítása során a felelős vezetők kötelezettsége folyamatosan egyeztetni a Társaság ügyvezetőjével, hogy a javaslatok és a lehetőségek összhangban legyenek.

##### ***2. A Beruházási terv készítése***

A Beruházási terv a Társaság ügyvezetőjének jóváhagyó döntése eredményeként jön létre.

A Társaság Beruházási terve az éves üzleti terv részeként, azzal egy időben készül. Végleges összeállítása az ügyvezető feladata.

A Beruházási terv tartalmazza a beruházási tételek felsorolását a várható költségmegjelöléssel, a finanszírozásának módját, ütemezését, a felelősök (esetleg a tervezők és kivitelezők) megjelölését és a megvalósítási határidőket. A Beruházási tervet a Társaság éves gazdálkodási tervének elfogadásával egy időben a Társaság tulajdonosi képviselője határozatával fogadja el.

Amennyiben a beruházási tervtől eltérő igény jelentkezik, vagy a tervben szereplő beruházás módosítására van szükség, úgy annak megvalósítása csak az ügyvezető jóváhagyásával indítható el.

## **B. A beruházások lebonyolítása**

### ***1. Egyszerűsített eljárás alapján végzett beruházások***

Amennyiben a beruházás megvalósítása az alábbi feltételeknek megfelel, úgy a beruházás a Beszerzési szabályzatban foglaltaknak megfelelően hajtható végre.

- A beruházáshoz szakhatósági, hatósági engedélyek beszerzése nem szükséges.
- Szerepel a beruházási tervben, vagy ügyvezetői jóváhagyással rendelkezik.
- A beruházás tárgya kereskedelmi forgalomba beszerezhető.

Az egyszerűsített eljárásban beszerzett eszközöket a VI. pontban leírtaknak megfelelően (aktiváljuk) vesszük nyilvántartásba.

### ***2. Általános eljárás alapján végzett beruházási tevékenység***

#### **a. A beruházás megtervezése, bonyolítása**

A beruházás részfeladatainak, munkarészenek és ütemezésének meghatározása (tervezés, kivitelezés, beruházás ütemezése) a likviditási szempontok figyelembevételével készül el.

A beruházások megtervezését, illetve lebonyolítását a kijelölt felelős személyek végzik.

#### **b. A beruházáshoz szükséges engedélyek beszerzése**

A hatósági engedélyezés célja, hogy biztosítsa a hatósági előírásokban megállapított általános érvényű műszaki, közegészségügyi, életvédelmi, tűz-, víz-, stb. rendészeti, biztonsági és egyéb hatósági szempontok érvényesítését, ill. betartásuk ellenőrizhetőségét. A beruházás elindítását megelőzően fontos tisztázni, hogy a szükséges engedélyek beszerzése és hatósági vizsgálatok lefolytatása kinek a személy szerinti felelősségi körébe tartozik.

A különféle hatósági engedélyek megszerzése általában a beruházó vagy megbízottjának a kötelessége. Amennyiben szükséges – és a tervezési, engedélyezési feladatok jellege azt megkívánja –, úgy külső tervezők, szakértők is megbízást kaphatnak adott feladat elvégzésére.

### ***Feladatok***

Általánosan előforduló beruházások engedélyezési eljárásának lefolytatására illetékes hatóságok megjelölése és az eljárás lefolytatásának felelősei:

- bányászati célú beruházások, gépbeszerzés, bányászati hatóság területileg illetékes szervei; felelős: ügyvezető, felelős műszaki vezető
- épületek, építmények beruházása esetében: építési hatóság területileg illetékes szervei; felelős: ügyvezető,
- üzemmel kapcsolatos beruházások, gépbeszerzések; felelős: ügyvezető
- kül- és belterületek rendezése: földhivatalok, tulajdonos; felelős: ügyvezető,

Szükség szerint a felelősök kötelezettsége a kivitelezési dokumentumok (műszaki tervek, technológiai tervek, részletes költségvetés, együtt kivitelezési tervdokumentáció) elkészítése, illetve elkészíttetése. Amennyiben a beruházás a fenti kategóriák közé nem sorolható be, úgy az eljárás lefolytatása automatikusan az ügyvezető hatáskörébe tartozik.

A beruházások lebonyolítása során, amennyiben a beruházás nem Társasági tulajdonon valósul meg, úgy a tulajdonosi hozzájárulás beszerzéséről is az eljárás felelőse gondoskodik.

## **IV. A BERUHÁZÁSOK MEGVALÓSÍTÁSA**

A megvalósítási fázis a beruházás előkészítésétől az átadás-átvétel, ill. az üzembe helyezés feltételeinek megteremtéséig tart.

A beruházás vállalkozásba adással, speciális beruházási vállalkozó megbízásával, valamint saját vállalkozásban, a beruházó (a későbbi üzemeltető) által (a kivitelezés irányítási, szervezési tevékenységeinek ellátásával) valósítható meg. A beruházás jellege általában megkívánja, hogy a végrehajtásban külső szervezetek, tervezők, kivitelezők működjenek közre.

A beruházások bonyolítása során a szükséges áruk, szolgáltatások beszerzése az alábbiaknak megfelelően történik.

*a.) Egyszerűsített eljárás alapján végzett beruházások esetében:*

Az érvényben lévő Beszerzési Szabályzat szerint.

*b.) Általános eljárás alapján végzett beruházási tevékenység:*

A Beszerzési szabályzat V. pontjában megfogalmazott eljárásrend szerint.

### **1. A szerződések**

A beruházások megvalósításának fontos része - a feladatok pontos rögzítésével - a szerződések megkötése. A szerződések tartalmazzák a munka ütemezését a különböző mélységű tervek végrehajtásának megfelelően:

- a szerződést kötő felek pontos megnevezését, székhelyét;
- a termék/szolgáltatás meghatározását fajta, mennyiség, minőség szerint;
- a szállítási határidőt vagy teljesítés ütemezésének meghatározását;
- a teljesítés helyét;
- a termék vagy szolgáltatás nettó árát és az ÁFA mértékét és összegét, tételenként;
- az ellenszolgáltatás pontos végösszegét, az ÁFA mértékét és összegét;
- a fizetési feltételeket;
- a felelősségre, a szerződésszegés jogkövetkezményeire történő rendelkezést;
- a vitás esetek rendezésének módját, jogi eljárásokat;
- a jótállási, szavatossági jogokra történő utalást;
- a kivitelezéshez kapcsolódó egyéb dokumentációkat;
- rendelkezést a teljesítés igazolásáról;
- a szerződő felek cégszerű aláírását, a szerződés keltét, hatálybalépését;
- a szerződés megszűnésének vagy megszüntetésének módját;
- a szerződést esetleg biztosító mellékkötelezettségeket;
- melléklet esetén a szerződés és melléklete között az egyértelmű és kölcsönös hivatkozásokat;
- egyéb kikötéseket.

A szerződéstervezetek összeállítása során figyelembe kell venni, illetve a szerződésbe bele kell foglalni az alábbiakat:

- a teljesítés ütemezése tényleges ellenőrzést alátámasztó legyen, a teljesítés igazolására alkalmasnak kell lennie,
- a műszaki ellenőrzés megoldásának módját tartalmazni kell,
- rendelkeznie kell a kötbérről, illetve szavatossági biztosítékokról,
- ki kell térjen az árkockázatok és tartalékok felhasználási szabályaira.

A beruházások lebonyolítása során figyelembe kell venni, hogy a gépek, berendezések telepítése is, mint technológia, a beruházás része legyen. A szerződés megkötését megelőzi az előzetes anyag- és gépigény, kivitelezői szolgáltatás felmérése, illetve szükség esetén a beszerzéssel kapcsolatos pályáztatás elvégzése.

A kivitelezői szerződések megkötését úgy kell ütemezni, hogy a szükséges termékek a beruházás megvalósításához a kívánt időben rendelkezésre álljanak

A szerződéskötésre vonatkozó további előírásokat az érvényben lévő Szerződéskötési szabályzat tartalmazza, melyeket a szerződéskötés folyamata során alkalmazni kell.

## **2. Műszaki ellenőrzés**

Amennyiben a beruházás jellege megköveteli, a beruházás lefolytatása során műszaki ellenőrt kell megbízni.

A beruházó helyszíni megbízottja a műszaki ellenőr. Feladatát a kivitelezési tervdokumentáció alapján látja el. A műszaki ellenőr feladata biztosítani a tervekben előírtak műszaki megvalósítását és a ténylegesen elvégzett teljesítmény igazolását.

## **3. Beruházási terv módosítása**

A kivitelezés során szükségessé váló termvmódosítások végrehajtásáról a beruházónak kell gondoskodnia. A beruházó bármikor kezdeményezhet tervváltoztatást a tervező közreműködésével vagy nélküle is. Ha a változtatáshoz szükség van tervdokumentációra, ennek elkészítéséről a beruházónak kell gondoskodnia.

Amennyiben a beruházási tervnek lényegi módosítása válik szükségessé, vagy a beruházás költségigénye meghaladja a tervezett költségkeretet, a módosítás kiadásához az ügyvezető jóváhagyása szükséges.

# **V. BERUHÁZÁSOK ÁTADÁS-ÁTVÉTELE, ÜZEMBE HELYEZÉSE, AKTIVÁLÁSA**

Az átadás-átvétel és a használatbavétel (üzembe helyezés) nem azonos fogalmak.

Az **átadás-átvétel** során valamely munka végrehajtója átadja az elkészült munkát azon feleknek, akik tárgyi szerződés alapján arra jogosultak. Az átadás-átvétel során felek vizsgálják a szerződéses kötelezettségek **menyiségi**, valamint **minőségi** teljesítésének meglétét.

Ha a beruházás több, önállóan üzemeltethető gépcsoportból áll, az egyes gépcsoportokat üzemi próbának vetik alá. Ez után kerülhet sor a próbaüzemre, amelynek feladata annak igazolása, hogy a teljes létesítmény vagy annak önállóan üzemeltethető része alkalmas a beruházási engedély-okmányokban előírt műszaki és gazdasági célkitűzések teljesítésére.

A próbaüzemeltetés során győződik meg a beruházó (üzemeltető) arról, hogy a beruházás részegységei külön-külön és valamennyi egység komplexen alkalmas-e a rendszeres és folyamatos üzemeltetésre, rendeltetésszerű feladatainak teljesítésére. Ennek megállapítására az üzemeltető csak akkor képes, ha a beruházás összes gépeit, berendezéseit és azok üzemeltetését biztosító épületeket, létesítményeket együttesen, a termék és a technológia által meghatározott (és a szerződésben rögzített) időtartamon át, üzemszerűen működteti.

A beruházó által végzett próbaüzemeltetés - közvetlen önköltségbe tartozó - költségeit a saját vállalkozásban végzett beruházások elszámolására vonatkozó előírások szerint kell a beruházás költségei között elszámolni.

**Üzembe helyezésen** az immateriális javak, tárgyi eszközök, létesítmények rendeltetésszerű használatbavételével, az ahhoz szükséges hatósági engedélyek megszerzésével, az immateriális javak, tárgyi eszközök aktiválásával kapcsolatos tevékenységeket értjük.

**Nagyértékű** beruházásoknál a használatbavétel (termelő jellegű beruházás esetén üzembe helyezés) nem a fizikai meglét, hanem a rendeltetésszerű használatra alkalmasság vizsgálata. Ez sokoldalú eljárás, ahol a létesítésben érdekelt összes szerv (felügyeleti, engedélyező, tervező, kivitelező, beruházó, üzemeltető, stb.) külön-külön vizsgálja a létesítményt és vizsgálatuk összesített végeredményeként születik meg a használatbavételi engedély, vagy üzembe helyezési határozat.

Azoknál a beruházásoknál, melyek üzembe helyezése vagy használatbavétele bizonyos követelményekhez és/vagy engedélyekhez kötött, a beruházás üzembe helyezése vagy a létesítmény rendeltetésszerű használatbavétele csak szükséges (a telepítési, építési, műszaki, biztonsági, egészségügyi, tűzrendészeti és egyéb engedélyezési) nyilatkozatok birtokában helyezhetők üzembe, illetve vehetők használatba.

Az immateriális javak, tárgyi eszközök beszerzése, cseréje, bővítése során igen gyakran a rendeltetésszerű használatra való alkalmasságuk minden behatóbb vizsgálat, üzemszerű működtetés nélkül is megállapítható. Az ilyen beruházások üzembe helyezése, használatbavétele üzembe helyezési eljárás nélkül történik. Átadás-átvételi eljárással összekapcsolt üzembe helyezési tevékenység során egyrészt annak megállapítására kerül sor, hogy a kivitelező, szállító, szolgáltató vállalatok szerződéses kötelezettségüket hogyan teljesítették, másrészt a létesítmény, a tárgyi eszköz alkalmas-e a beruházási célkitűzésekben megfogalmazott feladatok teljesítésére, ellátására.

Az önálló üzembe helyezési eljárást megelőzően a beruházás részét képező gépek, gépi berendezések, technológiai felszerelések egyedi és komplex kipróbálását a kivitelező, a szállító rendszerint elvégzi annak megállapítására és biztosítása céljából, hogy a berendezések, gépek a szerződésben kikötött műszaki-gazdasági paramétereknek megfelelnek-e. A szállító, a szolgáltató által, a szerződés teljesítés igazolásául végzett komplex kipróbálás nem helyettesíti, nem azonos az önálló üzembe helyezési eljárással.

Az **üzembe helyezés** eljárás módját az eszköz bekerülési értéke és típusa alapján határozzuk meg.

Üzembe helyezési jegyzőkönyv készítése kötelező a következő immateriális javak és tárgyi eszközök esetében, amennyiben az üzembehelyezést próbaüzem előzi meg, vagy a beruházás költsége több tételből adódik össze:

- épületek,
- építmények,
- műszaki gépek, berendezések,

- közcélú és közjóléti beruházások,
- vagyoni értékű jogok
- szellemi termékek (szoftverek).

A fent felsorolt nagy értékű eszközök üzembe helyezése az 1.1 számú melléklet szerint kiállított és aláírt jegyzőkönyv vagy ahhoz hasonló jegyzőkönyv alapján történhet. Az üzembe helyezési jegyzőkönyvet az adott beruházás kivitelezéséért felelős vezető hitelesíti. A különböző (szak)hatósági engedélyek, a tervezési és használatbavételi, illetve megfelelőségi nyilatkozatok a jegyzőkönyv mellékletét képezik. Kitöltött, aláírással ellátott üzembe helyezési jegyzőkönyvet, illetve a jegyzőkönyv mellékleteit az ügyvezetőnek kell átadni. Az üzembe helyezési jegyzőkönyv az aktiválási jegyzőkönyv részét képezi. A beruházás aktiválásának dátuma az üzembe helyezés dátumával kell, megegyezzen.

Üzembe helyezési jegyzőkönyvet nem igénylő nagy értékű immateriális javak és tárgyi eszköz aktiválása átadás-átvétel jegyzőkönyv alapján történik (példa: 4.1, 4.2, 4.3 mellékletek). A beruházás aktiválás dátuma az átadás-átvételi jegyzőkönyv dátuma.

Kisértékű eszközök üzembe helyezése: Kisértékű eszközök esetében akkor van szükség üzembe helyezési jegyzőkönyv (példa: 1.2 számú melléklet) használatára, ha az aktiválás dátuma eltér az eszköz beszerzéséhez kapcsolódó számlán szereplő teljesítési dátumtól.

Amennyiben a számla teljesítésének dátuma, valamint az üzembe helyezés dátuma megegyezik, abban az esetben a következőket kell a számlán szerepeltetni:

- Költséghely
- Eszköz tárolóhelye, valamint
- ügyvezető engedélyezése és aláírása.

**Aktiváláskor** az üzembe helyezett, használatba vett immateriális javakkal és tárgyi eszközökkel kapcsolatos ráfordításokat az üzembe helyezés napjával a számviteli nyilvántartásban szerepeltetni kell. Az aktiválás elrendeléséhez szükséges tartalmi követelményeket a következő mellékletek tartalmazzák:

- Nagyértékű tárgyi eszköz, immateriális javak aktiválási összesítő (példa: 2.1 melléklet)
- Informatikai eszköz aktiválási összesítő (példa: 2.2 melléklet)
- Kerítés aktiválási összesítő (példa: 2.3 melléklet)
- Kisértékű immateriális javak, tárgyi eszközök aktiválási összesítő (példa: 2.4 melléklet)

Kisértékű immateriális javak, tárgyi eszköz esetében csakis abban az esetben szükséges aktiválási összesítőt készíteni, ha egynél több számla kapcsolódik a beruházáshoz.

Tőkeemelés, támogatást érintő beruházásokkal kapcsolatos számlán kötelezően fel kell tüntetni a finanszírozás forrását, pályázati szerződést és a pályázati azonosító számot.

Saját rezsiz beruházás: Saját rezsiz beruházásnak minősül az a beruházás, amely beruházás bekerülési értékének 50%-át meghaladja:

- a Társaság által előállított anyag felhasználás értéke, valamint
- a Társaság saját alkalmazottjának beruházás során felmerült bér és közterhei.

Saját rezsiz beruházás esetén Társaságunk belső számlát készít az elkészült eszközről, amit a

főkönyvelő állít ki.

Az aktiválási összesítőt a tárgyi eszköz nyilvántartásáért felelős személy, valamint tőkeemeléshez, támogatáshoz kapcsolódó beruházások esetén szintén a főkönyvelő feladata elkészíteni. Az elkészült aktiválási összesítőket az adott beruházás kivitelezéséért felelős vezető hitelesíti.

Aktiválási jegyzőkönyv részei:

- Számlák másolata,
- Teljesítésigazolások, a beruházáshoz kapcsolódó szerződések másolata,
- Üzembe helyezési jegyzőkönyv és mellékletei,
- Átadás-átvételi jegyzőkönyv, ha a beruházás mentesül az üzembe helyezési jegyzőkönyv alkalmazása alól,
- Aktiválási összesítő,
- Nyilatkozat (abban az esetben, ha veszélyes létesítmény, munka- és termelőeszközként minősített eszköz kerül aktiválásra).

Az aktiválási jegyzőkönyvet a tárgyi eszköz nyilvántartásáért felelős személy részére kell megküldeni az üzembe helyezést követően. Az aktiválási jegyzőkönyv alapján az eszközt tárgyi eszköz nyilvántartásáért felelős személy rögzíti a Libra 3S vállalatirányítási rendszerben, valamint az eszközhöz kapcsolódó Állományba vételi bizonylatot is elkészíti.

Az aktiválható hasznos ráfordítások közvetlenül vagy arányosan terhelik a tárgyi eszközt és immateriális jószágot. Az egyes tárgyi eszközt, immateriális jószágot arányosan terhelő ráfordításon a beruházás egészét terhelő (tervezési, próbaüzemeltetési, beruházási-igazgatási) költségekből az adott tárgyi eszközre, immateriális jószágra eső hányad értendő. A beruházás egészét terhelő költségeknek az egyes vagyontárgyak közötti elosztása a beruházó feladata.

A tartalék alkatrészek és tartozékok csak olyan mennyiségben vehetők figyelembe a tárgyi eszközök, immateriális javak értékében, amilyen mennyiséget az üzemeltetés biztonsága, az egészség, az élet, a környezet védelme vagy egyéb szempontból az arra illetékes szerv (hatóság) előírt. A tárgyi eszközökkel, immateriális javakkal együtt beszerzett, az előbbi mennyiséget meghaladó tartozékok és alkatrészek anyagnak minősülnek, amelyeket legkésőbb a beruházás használatbavételekor készletként kell nyilvántartásba venni.

Az üzembe helyezés időpontja tekintetében az üzembe helyezési okmányban feltüntetett időpont az irányadó.

A vállalkozók jótállási kötelezettségének lejárta előtt el kell végezni a berendezések utólagos műszaki felülvizsgálatát. A felülvizsgálat célja annak a megállapítása, hogy az addig észlelt hibákat és hiányosságokat a vállalkozó megszüntette-e, és hogy a berendezés rendeltetésének megfelelően működik-e. A vizsgálat eredményét jegyzőkönyvben kell rögzíteni és a hibák, ill. hiányosságok leírását mellékelni kell. A jegyzőkönyvben a vállalkozó köteles kötbérrel terhelt határidőket adni a kijavításra, ill. a pótlásra vonatkozóan.

## **VI. A BERUHÁZÁSOK UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSE**

Annak megállapítására, hogy a beruházás a célkitűzéseknek és a terv szerint valósult-e meg, utólagos értékelést kell végezni. Az utólagos értékelést a beruházásért felelős saját hatáskörben végzi el.

A gazdasági-műszaki elemzés adatainak feldolgozásával, rendszeres gyűjtésével lehetővé válik a beruházások hatékonyságának vizsgálata, a tervezett mutatókkal szembeni esetleges eltérések okainak megállapítása, és lehetővé válik a hibák kijavítása. Az értékelő jelentést az azzal megbízott személy készíti el, és az ügyvezető elé terjeszti. Az értékelés időpontját úgy kell megválasztani, hogy az üzemszerű működési időtartam reális értékelésre adjon alapot.

## **VII. A LÉTESÍTÉSEL KAPCSOLATOS MUNKAVÉDELMI ELŐÍRÁSOK**

A beruházó - amennyiben nem azonos a tervezett létesítmény üzemeltetőjével, az utóbbit bevonva - köteles a munkavédelmi követelmények kielégítését a tervezés során figyelemmel kísérni és azok érvényesítésében közreműködni.

A többször módosított 1993. évi XCIII. törvény 21 § szerint a beruházó köteles a veszélyes létesítmény, munka- és termelőeszköz használatbavétele előtt az üzembe helyezés időpontjáról, azt megelőzően 15 nappal az illetékes munkavédelmi vezetőt értesíteni. A munkavédelmi vezető köteles nyilatkozni, hogy a veszélyes létesítmény, munka- és termelőeszköz megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek (példa 5. számú melléklet). A nyilatkozat az aktiválási jegyzőkönyv részét képezi.

A tervező – nagyobb beruházások esetében, amelyekhez a beruházás sikeres kivitelezését biztosító szervezési terv szükséges, a beruházóval és kivitelezővel egyetértésben – köteles a kivitelezési munkákat munkavédelmi szempontból is összehangoló tervet és leírást készíteni, és a tervekhez munkavédelmi fejezetet készíteni.

A beruházónak a szervezési terv végrehajtását folyamatosan ellenőriznie kell.

A tervezőnek írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a terv a hatályos munkavédelmi előírásoknak és szabályoknak megfelel.

A kivitelező köteles közreműködni a munkavédelmi követelményeknek a tervekben való érvényesítésében, e követelményeket a kivitelezés során megtartani, illetőleg szükség esetén a munkavédelmi hiányosságok megszüntetését kezdeményezni.

Az üzemeltető gazdálkodó szervezet vezetője köteles új létesítmény, berendezés, gép használatbavétele, üzembe helyezése, új technológiai eljárás bevezetése során a munkavédelmi alkalmasságot felülvizsgálni, az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek megléte esetén a használatbavételt, üzembe helyezést munkavédelmi szempontból írásban engedélyezni. Az engedélyt az érdekelt hatóságok, illetőleg a felügyelő rendelkezésére kell bocsátani.

A termelőeszközt próbaüzemnek csak akkor szabad alávetni, ha kielégíti a munkavédelmi követelményeket és a szükséges biztonsági berendezések, mérő- és jelzőberendezések üzem- és működőképesek, illetőleg a műszaki mentés eszközei rendelkezésre állnak.

Munkaeszköz, berendezés beszerzésekor a munkavédelmi vezető véleményét ki kell kérni, hogy a munkaeszköz rendelkezik-e:

- a hatályos jogszabályokban meghatározott megfelelőségi tanúsítvánnyal,
- a hatósági felügyelet alá tartozó hatósági engedéllyel.

E berendezések, munkaeszközök üzembe helyezését az engedélyk és tanúsítványok, munkavédelmi előírások, munkavédelmi felelős bevonása a használatot elrendelő személy felelőssége.

Külföldről behozott gépek, berendezések, védőeszközök csak akkor helyezhetők üzembe, ha az erre vonatkozó, hatályos hazai jogszabályokban és a nemzeti szabványokban megadott munkavédelmi követelményeknek megfelelőek, az akkreditált vizsgáló szervezet részletes megfelelés-tanúsítványával rendelkeznek.

## **VIII. A LÉTESÍTÉSSSEL KAPCSOLATOS TŰZVÉDELMI ELŐÍRÁSOK**

Minden új tűz- vagy robbanásveszéllyel járó készülék, gép, berendezés, technológia, anyag, stb. beszerzése, illetőleg alkalmazása előtt a tűzvédelmi rendelkezések megállapítása céljából szükséges vizsgálatokról, illetve az erre vonatkozó bizonylatokról elsődlegesen a gyártó, a külföldről való behozatalnál a forgalomba helyező, egyéb esetekben az alkalmazó köteles gondoskodni.

A másodfokú tűzvédelmi hatóság jár el szakhatóságként az egyedileg alkalmazásra kerülő újfajta tűz- vagy robbanásveszélyes anyag – robbanóanyag kivételével – gép, berendezés, technológia engedélyezési ügyeiben.

Az épületeket és építményeket tervező a tűzvédelmi szabályok, előírások érvényesítéséről a tervdokumentációhoz nyilatkozatot köteles csatolni.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat hatályos rendelkezéseit alkalmazni kell új létesítményeknél, építményeknél, valamint a meglévők átalakításakor vagy bővítésekor.

## **IX. A BEFEJEZETLEN BERUHÁZÁSOK**

A befejezetlen beruházások állományának megállapításánál, a beruházások állományát növelő (teljesítményérték, átvétel, leltári többlet, stb.) és csökkenő (üzembe helyezés, átadás, selejtezés, leltári hiány, stb.) tételeket az erre vonatkozó bizonylatok alapján, az azokban rögzített időpontok figyelembevételével kell számításba venni.

Amennyiben a befejezetlen beruházás külső okok miatt nem valósul meg, vagy a befejezetlen beruházás a Társaság számára feleslegessé vált, abban az esetben a beruházáshoz kapcsolódó ráfordításokat terven felüli értékcsökkenésként kell elszámolni. Ezért a befejezetlen beruházásokat az üzleti év során a megfelelő rendelkezésre álló adatok alapján minősíteni kell. Üzleti év végén minden befejezetlen beruházást minősíteni szükséges. A minősítést a főkönyvelő végzi el. A minősítés eredményeképpen a kivezetendő befejezetlen beruházásokról a főkönyvelő nyilatkozata szükséges, amit az ügyvezetőnek kell átadni.

Ha a befejezetlen beruházás teljesen megsemmisült, akkor annak értékét (vagyis az addig történt ráfordításokat) egyéb állománycsökkenésként (mint selejtezést) kell elszámolni. A megsemmisült befejezetlen beruházás pótlására irányuló tevékenység költségeit beruházási teljesítményként a beruházások elszámolásának általános szabályai szerint kell figyelembe venni.

Ha a befejezetlen beruházás megrongálódott, a helyreállítási költségek beruházási teljesítménynek, majd végső soron egyéb állománycsökkenésnek (selejtezésnek) számítanak.

Mellékletek\*:

- Nagy értékű immateriális javak és tárgyi eszköz üzembe helyezési jegyzőkönyv - 1.1 számú melléklet
- Kis értékű immateriális jószág és tárgyi eszköz üzembe helyezési jegyzőkönyv – 1.2 számú melléklet
- Nagy értékű immateriális jószág és tárgyi eszköz aktiválási összesítő – 2.1 számú melléklet
- Informatikai eszköz aktiválási összesítő – 2.2 számú melléklet
- Kerítés aktiválási összesítő – 2.3 számú melléklet
- Kis értékű immateriális jószág és tárgyi eszköz aktiválási összesítő – 2.4 számú melléklet
- A közjóléti eszközök, berendezések és létesítmények fogalmának meghatározása - 3. számú melléklet
- Műszaki és egyéb gépek, berendezések átadás – átvételi jegyzőkönyv – 4.1 melléklet
- Informatikai eszközök átadás – átvételi jegyzőkönyv – 4.2 melléklet
- Gépjárművek átadás – átvételi jegyzőkönyv – 4.3 melléklet
- Nyilatkozat – 5. melléklet
- \*Valamennyi melléklet csupán példaként tekinthető, azok változását/módosítását szükség esetén alkalmazzuk az adott beruházás kapcsán.

Kelt: Lesencetomaj 2022.05.

Jóváhagyom: .....

Orbán Ferenc  
ügyvezető